

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

LENTOON!

Seinätekstiiliteos poistotekstiileistä

TEKIJÄ Meeri Karppinen

Koulutusala Kulttuuriala	
Tutkinto-ohjelma Muotoilun tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Meeri Karppinen	
Työn nimi Lentoon! Seinätekstiiliteos poistotekstiileistä	
Päiväys 22.4.2024	Sivumäärä 27
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) A-Pesti Oy	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja luoda seinätekstiiliteos Textuuri-hankkeelle, joka on keskittynyt työtoimintaan poistotekstiilien ja ompelun parissa. Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite oli kehittää uusia käyttötapoja poistotekstiilille ja osallistaa hankkeen osallistujia yhteisölliseen tekemiseen. Teos toteutettiin sekä opinnäytetyöntekijän työhuoneella että Textuurin tiloissa, hankkeen tekstiilimateriaaleja vapaasti käyttäen ja hankkeen osallistujia tekstiiliteokseen osallistaen mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Seinätekstiili koostuu muun muassa kasvoista tilkkutyötekniikoiden tapaan käsin ja koneella ommellen, kasvot kuvastavat yrityksen yhteisöä ja moniulotteisuutta. Työ rakentui taulumaiseksi sommitelmaksi, poistotekstiileistä löytynyttä päiväpeittoa pohjana käyttäen ja muita poistotekstiilejä hyödyntäen. Teokseen liitettiin muitakin elementtejä yrityksen toiminnoista. Lisäksi toivottiin, että teos heijastaisi EU:n horisontaalisia periaatteita, koska hanke on Euroopan unionin osarahoittama.</p> <p>Seinätekstiilin suunnitteluun käytettiin palvelumuotoilun menetelmiä. Eri tekniikoiden ja ompelukokeilujen kautta ja hankkeen osallistujien ja ohjaajien avulla syntyi tekstiiliteos. Teos ilmentää haluttuja ominaisuuksia ja tuo valkoiseen ja avaraan ympäristöön pehmeyttä, eloisuutta ja värikkyyttä. Teoksen nimi on "Lentoon!" Nimi kuvastaa yhdessä tekemistä ja ihmisten siivilleen auttamista, sekä kuinka yhteistyössä toimimalla voi tukea toisia saavuttamaan korkeuksia.</p> <p>Seinätekstiiliteoksesta tuli hyvää palautetta, sitä kommentoitiin mm. näin: "Teosta ja sen yksityiskohtia pysähtyy katsomaan, se on puhutteleva. Kasvot ovat moninaisia, joillakin kasvoilla on surua ja pettymystä, kun taas toiset ilmentävät elämää ja voimaa. Ympäriällä on ihania asioita, synkkyyydestä nousemista, keskeneräisyyttä, elämä ei ole koskaan valmis."</p>	
Avainsanat kierrätys, palvelumuotoilu, poistotekstiili, seinätekstiili	

Field of Study Culture	
Degree Programme Degree Programme in Design	
Author(s) Meeri Karppinen	
Title of Thesis Lentoon! Wall textile work using textile waste	
Date 15 April 2024	Pages 27
Client Organisation /Partners A-Pesti Oy	
<p>Abstract</p> <p>The topic of the thesis was the design and creation of a wall textile artwork for A-Pesti Oy's business space, where the Textuuri project is also located. The Textuuri project focuses on work activity with end-of-life textiles and sewing. The purpose and goal of the thesis were to develop new uses for end-of-life textiles and involve project participants in collaborative creation. The artwork was carried out both in the student's own workspace and in the Textuuri premises, utilizing textile materials from the project freely and involving project participants in the textile artwork as much as possible.</p> <p>The wall textile consists, among other things, of faces created using patchwork techniques, both hand-sewn and machine-stitched. These faces symbolize the company's community and multidimensionality. The work was constructed as a tableau-like, using a bedspread found among textile waste as the base and incorporating other textiles. Additional elements related to the company's activities were also included in the artwork. Furthermore, it was desired that the artwork would reflect the European Union's horizontal principles, as the project received partial funding from the EU.</p> <p>The design of the wall textile employed service design methods, experimentation, observation, and discussions. Through various techniques and sewing experiments, with the assistance of project participants and instructors, the textile artwork was created. The artwork embodies the desired qualities, bringing softness, liveliness, and colors to the white and spacious environment. The title of the artwork is "Lentoon!" (which translates to "take wing"). The name reflects working together and helping people soar, as well as how cooperation can support others to reach heights.</p> <p>The wall textile work received positive feedback, and it was commented on as follows: "One stops to look at the work and its details; it is appealing. The faces are diverse; some faces show sorrow and disappointment, while others show life and strength. Surrounding are wonderful things, rising from darkness, incompleteness, life is never finished."</p>	
<p>Keywords recycling, service design, textile waste, wall textile work</p>	

LENTOON!

Seinätekstiiliteos poistotekstiileistä

SISÄLTÖ

1	POISTOTEKSTIILIT UUSIOKÄYTTÖÖN SEINÄTEKSTIILITEOKSENA	7
2	POISTOTEKSTIILIN ELÄMÄNKAARI	9
2.1	Poistotekstiili käsitteenä	9
2.2	Poistotekstiilin lajitteluohjeet.....	9
2.3	Keräys, kuljetus ja käsittely	9
2.4	Toimeksiantajan esittely	10
3	TEKSTIILITEOKSEN SAATTAMINEN LENTOON	11
3.1	Palvelumuotoilun menetelmistä.....	11
3.2	Pohdintaa seinätekstiilistä miellekartan avulla	11
3.3	Katsaus inspiroivaan tekstiilitaiteeseen	11
3.4	Työpaja suunnittelun apuna	13
3.4.1	Työpajassa käytetyt menetelmät	14
3.4.2	Työpajan kulku.....	15
3.4.3	Työpajan analysointi	16
4	POISTOTEKSTIILIN MUODONMUUTOS.....	18
4.1	Osallistujien ohjaus kasvojen muodostamiseen	18
4.2	Tilaluonnokset	19
4.3	Kädenjäljet	20
4.4	Seinätekstiiliteoksen valmistumisesta	21
5	POHDINTAA MUOTOILUN MATKASTA	24
5.1	Opinnäytetyön aiheenvalinta.....	24
5.2	Kortit pöydällä: Oiva työkalu työpajaan	24
5.3	Seinätekstiiliteoksen haasteet ja huipennukset.....	24
5.4	Oma polkuni muotoilijaksi.....	25
	LÄHTEET	27

KUVALUETTELO

Kuva 1.	Textuurin tiloja (Karppinen 2024).....	7
Kuva 2.	Opinnäytetyö prosessin aikataulu ja kulku	8
Kuva 3.	SWOT-analyysi seinätekstiiliteoksesta.....	8
Kuva 4.	Textuurin lajitteluohjeet työntekijöille lajittelupöydän yläpuolella (Karppinen 2024)	10

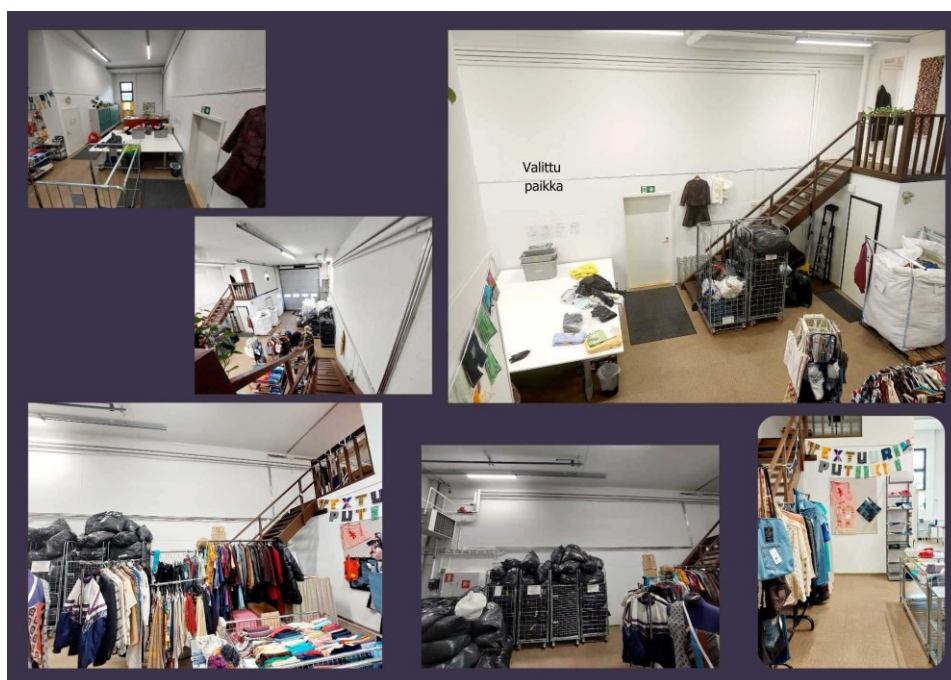
Kuva 5. Miellekartta seinätekstiilistä ajatusten jäsentämiseksi	11
Kuva 6. Kaarina Kaikkosen tekstiiliteoksia (Kaikkonen, Wikipedia 2023)	12
Kuva 7. Vanessa Barragão tekstiiliteoksia (Barragão 2019, Pinterest 2019)	12
Kuva 8. Pinterestin tekstiiliteoksia (Pinterest 2024).....	13
Kuva 9. Otteita proton raportoinnista (Karppinen 2024).....	13
Kuva 10. Työpaja suunnitelma (Karppinen 2024)	14
Kuva 11. Millainen-kortteja (Paju Consulting Oy 2024).....	14
Kuva 12. Kuvakortit esittelyn apuna (Karppinen 2024).....	15
Kuva 13. Kortit pohdinnan apuna (Karppinen 2024)	16
Kuva 14. Miellekartta työpajan tuloksista	17
Kuva 15. Moodboard suunnittelun apuna	17
Kuva 16. Luonnoksesta tilkkutyöksi (Karppinen 2024)	18
Kuva 17. Textuurin ompelutila (Karppinen 2024).....	18
Kuva 18. Osallistujien luonnokset ja naamat (Karppinen 2024)	19
Kuva 19. Luonnoksia seinätekstiilistä ja mittasuhteiden pohdintaa (Karppinen 2024)	19
Kuva 20. Teoksen kädenjäljet (Karppinen 2024).....	20
Kuva 21. Teoksessa käytettyjä materiaaleja, kuten kankaita, vetoketjuja, naruja ja ompelulankoja. Teos valmistui ompelukoneella, sekä sängyn päällä käsin ommellen. (Karppinen 2024)	20
Kuva 22. Teos edestä ja tekijä työnsä kanssa lajittelupöydällä seisoen (Karppinen 2024).....	21
Kuva 23. Teos eri puolilta Textuuria kuvattuna (Karppinen 2024)	21
Kuva 24. Yksityiskohtia teoksesta (Karppinen 2024)	22
Kuva 25. Valmis teos 242 x 214 cm (Karppinen 2024)	22
Kuva 26. Palautteita teoksesta (Karppinen 2024)	23
Kuva 27. Teoksen esittelyteksti	23
Kuva 28. Puinen esine tuli vastaan tekstiilijätteen lajittelussa (Karppinen 2024)	26

1 POISTOTEKSTIILIT UUSIOKÄYTTÖÖN SEINÄTEKSTIILITEOKSENA

Opinnäytetyö on jatkumoa työharjoittelusta Textuuri-hankkeessa kesällä 2023, toimeksiantaja on A-Pesti Oy. Opinnäytetyössä keskitytään poistotekstiilien uusiokäyttöön ja kuinka toteuttaa poistotekstiileihin liittyvä yhteisöllinen taideproduktio. Kiertotalouden teema on tunnustettu kiinnostavaksi ja ajankohtaiseksi aiheeksi muotoilun näkökulmasta. Opinnäytetyöntekijä on hankkinut kokemusta tekstiilialalta koulutuksen, työskentelyn, kurssien ja harrastusten kautta, mikä tekee tekstiiliteemaan pohjautuvan opinnäytetyön perustelluksi. Opinnäytetyön aiheena on seinätekstiiliteos poistotekstiileistä. Opinnäytetyö tarjoaa toimeksiantajalle uusia näkökulmia ja ideoita Textuuri-hankkeeseen. Samalla se antaa tekijälleen arvokasta kokemusta palveluiden suunnittelusta ja kehittämisestä. Lisäksi opinnäytetyö kerryttää tietämystä palvelumuotoilun menetelmistä ja ohjaamisesta. Opinnäytetyön aikana hankitut taidot ovat hyödyllisiä opinnäytetyön tekijälle niin alan työpaikkoja hakiessa kuin jatkokoulutukseen pyrkiessä.

Opinnäytetyötä varten tarkastellaan aiheeseen liittyviä e-kirjoja, aiempia opinnäytetöitä sekä verkkosivustoja, jotka käsittelevät poistotekstiilejä, tekstiilitaidetta ja palvelumuotoilua. Katsauksessa syvennytään käytännönläheisiin ja ajankohtaisiin julkaisuihin, kuten verkkoartikkeleihin, jotka selvittävät keskeisiä käsitteitä ja niiden taustalla olevaa teoriaa. Katsauksen tavoitteena on identifioida menetelmiä ja työkaluja, jotka ovat hyödyllisiä opinnäytetyöprosessissa.

Textuuri-hankkeen toimintapaikassa, Textuurissa, tarkasteltiin useita potentiaalisia sijoituspaikkoja seinätekstiiliteokselle. Työntekijöiden kanssa käydyn keskustelun jälkeen valittiin poistotekstiilien lajittelupöydän taustaseinä teoksen sijaintipaikaksi. Tämä paikka katsottiin parhaaksi, sillä siitä teoksen yksityiskohdat tulisivat selvimmin näkyviin työskenteleville ja ohikulkeville, mukaan lukien A-Pestin työntekijät, yritysvieraat ja Textuurin asiakkaat. Seinätekstiilin koon suhteen haluttiin kunnianhimoista suuruutta – 242 x 214 cm – jotta se peittäisi mahdollisimman paljon tilan korkeaa valkoista seinää.

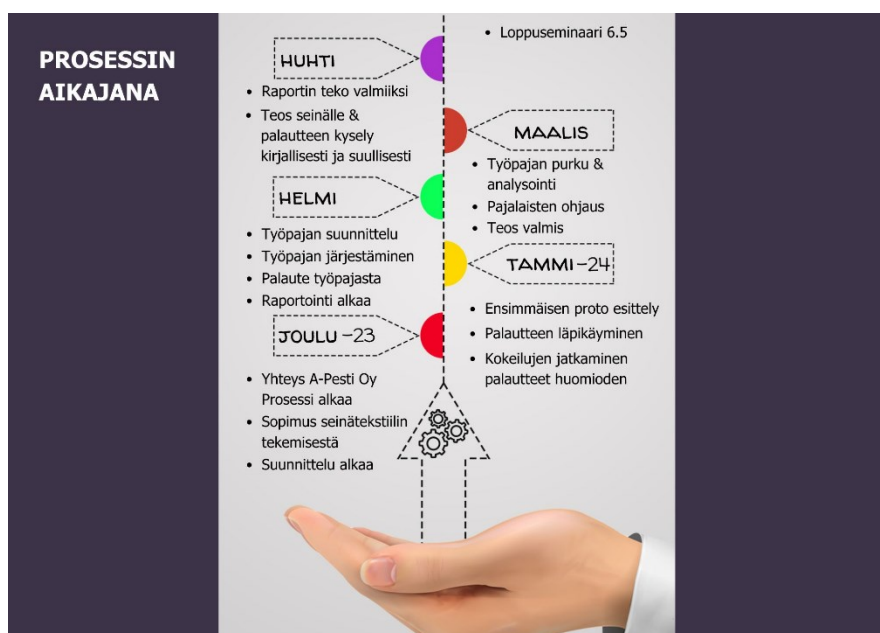

Kuva 1. Textuurin tiloja (Karppinen 2024)

Opinnäytetyön nimi, Lentoon! syntyi työpajan siivittämänä, kun pohdittiin Textuuri-hankkeen ydinviestiä. Yhteisöllisyys, elämässä eteenpäin auttaminen ja yhdessä tekemisen ilo nousivat keskeisiksi teemoiksi, jotka kaikki kiteytyvät ”kaikki mukaan” -periaatteeseen. Teoksen nimi heijastaa näitä arvoja, symboloiden yhteistyön voimaa ja eteenpäin suuntautuvaa kannustusta. Tekijän visiona on, että teos inspiroi katsojia, antaen mielikuvitukselle siivet ja ajatuksille luvan lentää.

Aikataulu ja SWOT-analyysi

Prosessikaavio (kuva. 2) esittää projektin eri vaiheet ja korostaa suunnittelun, työpajojen ja palautteen merkitystä luovassa prosessissa. Se kuvaa, kuinka eri kuukausina toteutetut toimet, kuten suunnittelu, prototyypin esittely ja lopullisen teoksen valmistuminen, muodostavat kokonaisuuden, joka päättyy loppuseminaariin 6. toukokuuta. Tämä aikajana tarjoaa katsauksen projektin kulkuun ja sen kehitykseen ajan myötä. Projektin vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia arvioitiin SWOT-analyysillä.

Kuva 2. Opinnäytetyö prosessin aikataulu ja kulku

Kuva 3. SWOT-analyysi seinätekstiiliteoksesta

2 POISTOTEKSTIILIN ELÄMÄNKAARI

2.1 Poistotekstiili käsitteenä

”Poistotekstiili on omistajalleen tarpeetonta tekstiiliä, joka sisältää sekä tekstiilijätteet että käytetyt ja ehjät tekstiilit eli tekstiilituotteet. Tekstiilituotteet ovat käytettävissä alkuperäisessä tarkoituksessaan. Lajittelematon poistotekstiili on jätettä” (Lounais-Suomen Jätehuolto julkaisuaika tuntematon). ”Suomessa syntyy tekstiilijätettä noin 100 000 tonnia vuodessa. Jokainen suomalainen heittää pois keskimäärin peräti 13 kiloa tekstiilijätettä” (YLE.fi 2023). EU:ssa syntyy tekstiilijätettä 12,6 miljoonaa tonnia vuodessa. Pelkästään vaate- ja jalkinejätettä syntyy n. 12 kiloa/hlö/vuosi. Vain 20 % tekstiilijätteestä kerätään uudelleenkäyttöä varten. Onkin laskettu, että pikamuoti kuormittaa ympäristöä jopa enemmän kuin lento- ja laivaliikenne yhteensä” (Mustankorkea 2023).

2.2 Poistotekstiilin lajitteluohjeet

Tekstiilit eroavat monista muista erilliskerättävistä jätteistä, kuten metallista tai lasipakkauksista, sillä ne imevät helposti ympäristöstään hajuja ja kosteuden vaikutus saa ne pilaantumaan. Telaketju YM-hankkeessa (2017–2018) havaittiin, että hankkeessa tehdyssä tutkimuksessa, haju ja muu liika olivat yleisimmät tekijät, jotka vaikuttavat tekstiilien pilaantumiseen. ”Poistotekstiili sisältää runsaasti orgaanista materiaalia, joten se on hyvin herkkää pilaantumiselle. Kosteassa ja kosteana säilytetty tekstiili alkaa helposti haista tunkkaiselta, ja lopulta se homehtuu. Sen vuoksi keräykseen ei saa laittaa kosteita, homeisia tai vahvasti haisevia tekstiilejä. Pahimmillaan pilaantuneet tekstiilit saastuttavat ison määrän ympärillä olevia materiaaleja. Tekstiileissä viihtyvät myös monet hyönteiset, kuten turkiskuuoriaiset ja koit. Vinteillä ja huonoissa varastoissa säilytetyt tekstiilit houkuttelevat myös hii-riä” (Lounais-Suomen Jätehuolto julkaisuaika tuntematon). ”Tekstiilien tulee olla kuivia sekä puhtaita ja ne tulee pakata muovipusseihin tai -säkkeihin likaantumisen ja kastumisen ehkäisemiseksi. Hyväkuntoiset ja uudelleen käyttöön sellaisenaan kelpaavat vaatteet ja kodin tekstiilit eivät kuulu poistotekstiilien joukkoon - ne kannattaa myydä tai lahjoittaa. Jos tekstiili ei sovellu uudelleenkäytettäväksi, kierrätettäväksi tai poistotekstiilin keräykseen, on se sekajätettä ja hyödynnetään energiana” (Kierrätys.info julkaisuaika tuntematon).

2.3 Keräys, kuljetus ja käsittely

Poistotekstiilin erilliskeräys on vähitellen laajentunut valtakunnalliseksi. Paikalliset toimijat esilajittelevat poistotekstiilikeräykseen tuodut tekstiilit. Poistotekstiili kuljetetaan kiertotalouslaitokseen Paimioon, jossa kerätyt ja lajitellut poistotekstiilit käsitellään käsittelylinjastolla. Laitoksen tuottamia kierrätyskuituja käytetään raaka-aineena uusiin tuotteisiin. Energiantuotannossa polttamalla hyödynnetään se osa poistotekstiilistä, jota ei vielä saada kiertoon materiaalina (Mustankorkea julkaisuaika tuntematon). Lounais-Suomen Jätehuolto (LSJH) on päättänyt luopua Turkuun suunnitellusta 20 000 tonnin kapasiteettiin yltävästä poistotekstiilin jalostuslaitoksesta valmistelussa olevan uuden jätepuitedirektiivin myötä. Poistotekstiilin valtakunnallista keräys- ja lajittelupalvelua jatketaan suomalaisille jätelaitoksille ainakin tämän vuoden loppuun asti. Vuoden vaihteen jälkeisen toiminnan edellytyksiä arvioidaan parhaillaan (Verkkouutiset 2024)

2.4 Toimeksiantajan esittely

A-Pesti Oy on Alavuden kaupunkikonserniin kuuluva, korkealaatuisia pesulapalveluita ja työllistämispalveluita tuottava yhtiö. Yhtiön toimialaan kuuluvat myös tekstiilien huolto- ja kierrätyspalvelut, hoiva- ja hoitoalan palvelut, puutarha-ala, kiinteistöhuolto- ja siivouspalvelut, pienkoneiden korjaus- ja huoltopalvelut, kuljetuspalvelut sekä kaikki muu laillinen liiketoiminta.

Pesulapalveluiden lisäksi yhtiön toimiala sosiaalisena, yleishyödyllisenä ja liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä on mahdollistaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työllistyminen. Yhtiö harjoittaa toimintaansa yhteiskuntavastuuta kantavasti, edistäen osatyökykyisten ja pitkäaikastyöttömien sijoittumista koulutukseen ja työelämään. (A-Pesti Oy julkaisuaika tuntematon)

Textuuri -hanke

Textuuri-hanke on Euroopan unionin osarahoittama (ESR+), hankkeen ydin on kehittää uusia työllisyyden hoidon toimintamuotoja, sekä palvelumalleja kiertotaloudessa, tekstiilien kierrätyksessä ja uusiokäytössä. Hanke on alkanut huhtikuussa 2023.

Hankkeessa luodaan uusi kiertotalouteen liittyvä tekstiilin kierrätyksen ja uusiokäytön malli, jossa osallistujat oppivat edellä mainituista asioista ohjaajien ja alan asiantuntijoiden tukemana. Tavoitteena on antaa osallistujille työn tekemisen taitoja, tietoa kiertotaloudesta ja innostaa alan harrastukseen, harjoitteluun ja opiskeluun. Textuurissa on käsitelty helmikuun 2024 aikana 3042,5 kg tekstiilijätettä. Jatkokäsittelyyn Turkuun on mennyt n. 1500 kg, polttojätteeksi 931 kg ja omaan käyttöön 547,4 kg. Jatkokäsittelyyn kelpaavat tekstiilit menevät Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle Turkuun tarkempaan, materiaalinmukaiseen lajitteluun ja sieltä Paimion kiertotalouslaitokselle.

**LAJITTELUOHJEET
TEXTUURISSA**

PUUVILLA
Yli 95% puuvillaa

Yleisimpiä puuvillatekstiilejä ovat:

- Lakanat
- Pyyheliinat
- Pussilakanat
- Vohvelikankaat
- Denim eli ns.vanhanajan farkku, joka ei sisällä elastaania tai muita kimmoisuutta lisääviä materiaaleja

OMA KÄYTTÖ

Lajittelussa kiinnitä huomiota hyväkuntoisiin tuotteisiin ja yksityiskohtiin, joita voimme käyttää omassa toiminnassamme sekä lahjoituksissa:

- Napit
- Vyöt ja soljet
- Vetoketjut
- Kankaat
- Retro- ja vintagetekstiilit
- Uudemmat tekstiilit

POLTTOJÄTE

Polttojätteeseen kuuluvat muihin materiaaliin kelpaamattomat tekstiilit sekä kierrätyskelvottomat materiaalit. Myös kosteat, homeiset, haisevat sekä tuholaisia sisältävät tekstiilit kuuluvat polttojätteeseen.

- Kengät
- Matot
- Asusteet
- Tyynyt
- Alusvaatteet
- Peitot
- Sukat
- Topatut vaatteet
- Sukkahousut
- Muovikalvoprintit
- Hanskat ja pähineet
- Työvaatteet
- Leikkujäte

SELLULOOSA

70% luonnonkuitua tai selluloosamuuntokuitua

- Puuvilla
- Viskoosi
- Pellava
- Modaal
- Juutti
- Lyocell
- Kupro

30% tekokuitua

- Polyesteri
- Akryyli
- Polyamidi
- Modakryyli

Elastaania max.5%

Kuva 4. Textuurin lajitteluohjeet työntekijöille lajittelupöydän yläpuolella (Karppinen 2024)

3 TEKSTIILITEOKSEN SAATTAMINEN LENTOON

3.1 Palvelumuotoilun menetelmistä

”Palvelumuotoilussa hyödynnetään erilaisia, asiakaslähtöiseen kehittämistyöhön sopivia menetelmiä. Menetelmiä voidaan ajatella olevan jopa satoja. Robert Curedale on koonnut yhteen kirjaan jopa 250 palvelumuotoilun menetelmää, joita hän kuvaa olennaisiksi palvelumuotoilun menetelmiksi” (Palvelumuotoilu Palo julkaisuaika tuntematon). ”Koska ei ole olemassa tarkkaa määritelmää sille, mikä on tai ei ole palvelumuotoilun menetelmä, palvelumuotoilijan menetelmäpakki onkin rajaton. Palvelumuotoilussa on sallittua kehittää uusia menetelmiä, jos sopivaa valmista ei ole saatavilla” (Palvelumuotoilu Palo 2019). On tärkeää valita menetelmät tavoitteiden ja vaiheiden mukaan.

3.2 Pohdintaa seinätekstiilistä miellekartan avulla

Ensin loin miellekartan seinätekstiilistä jäsentääkseni ajatuksiani. Mietin mm. mitä eri tekniikoita ja materiaaleja teoksessa voisi käyttää, miltä se voisi näyttää, mitä seinätekstiilin valmistaminen ja suunnittelu toisi työyhteisöön, mitä itse oppisin ja antaisin? Pohdin myös, minkälainen seinätekstiili tekisi tilasta viihtyisämmän ja mitä menetelmiä voisi käyttää suunnittelussa hyödyksi?

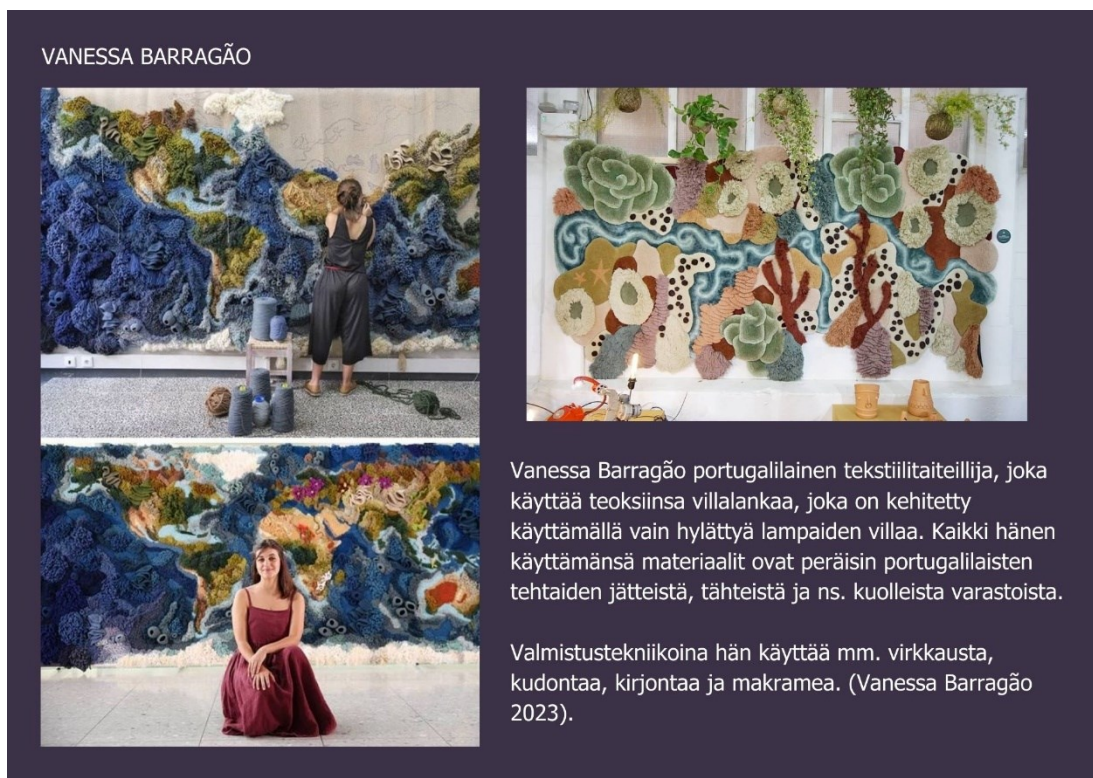
Kuva 5. Miellekartta seinätekstiilistä ajatusten jäsentämiseksi

3.3 Katsaus inspiroivaan tekstiilitaiteeseen

Tarkastellessani poistotekstiileistä luotua tekstiilitaidetta, törmäsin Kaarina Kaikkosen vaikuttaviin installaatioihin. Hän luo monumentaalisia teoksia yhdistämällä vanhoja t-paitoja ja takkeja pitkiksi ketjuiksi. Vanessa Barragão puolestaan hyödyntää tekstiilijätettä luodakseen silmiä hiveleviä tekstiiliteoksia, käyttäen hyväkseen erilaisia perinteisiä valmistustekniikoita. Pinterest tarjosi runsaasti inspiraatiota seinätekstiileihin, avaten uusia näkökulmia kierrätysmateriaalien taiteelliseen hyödyntämiseen.

Kuva 6. Kaarina Kaikkosen tekstiiliteoksia (Kaikkonen, Wikipedia 2023)

Kuva 7. Vanessa Barragão tekstiiliteoksia (Barragão 2019, Pinterest 2019)

Katrina Sanchez Standfield on panamalais-amerikkalainen taiteilija, joka työskentelee kuidun, maalauksen ja sekamateriaalin parissa. (Sanchez Standfield 2020)

Kuva 8. Pinterestin tekstiiliteoksia (Pinterest 2024)

3.4 Työpaja suunnittelun apuna

Projektin osallistujien mukanaoloa ajatellen valitsin valmistustekniikan, joka on helppo omaksua ja toteuttaa. Ensimmäinen luomani prototyyppi oli t-paita, johon sommittelin kasvot käyttäen erilaisia materiaaleja. Raportoin kokeilustani ja sain Textuurin ohjaajilta myönteistä palautetta. He pitivät kasvoihetta erinomaisena, sillä se heijastaa yrityksen yhteisöllisyyttä ja moninaisuutta. He ehdottivat myös, että teos voisi olla taulumainen ja esitellä yrityksen eri toimintoja. Lisäksi he suosittelivat, että teoksessa tulisi ilmentää EU:n horisontaalisia periaatteita, kuten tasa-arvoa, syrjimättömyyttä, yhdenvertaisuutta ja kestäväää kehitystä.

OMA KOKEILU

Käytin materiaaleja mitä omasta kaapistani löysin, ompelin sekä koneella, että käsin. Ompelujäljestä en yrittänyt tehdä kovin siistää, vaan tarkoitus oli tehdä rennoin ottein, tärkeintä, että osat pysyvät kasassa. Lopputulos saa ollaikin rosoinen ja taiteellisen huoleton.

- Materiaalit:
- vanhat t-paidat
  - vanhoja verhoja
  - punaiset kalsarit
  - rintaliivit
  - nappeja
  - huopaa
  - vetokeitju
  - nahkaa
  - pitsiliina

Kuva 9. Otteita proton raportoinnista (Karpinen 2024)

Kun seinätekstiiliteoksen toivottiin olevan taulumainen, päätin luopua alkuperäisestä t-paita ideastani. Sen sijaan keskityin selvittämään työntekijöiden mieltymyksiä visuaalisiin elementteihin, kuten väreihin ja materiaaleihin. Järjestin Textuuri-hankkeen työntekijöille työpajan, jossa hyödynsimme palvelumuotoilun menetelmiä, jotta pääsisimme syvemmälle heidän toiveisiinsa ja luoda näin teos, joka vastaa kaikkien näkemyksiä ja tuo esiin yhteisön moninaisuutta.

Meeri Karppinen

Työpaja 28.2.24 klo. 9-10
 -Minkälaiseen seinätekstiiliin en kyllästyisi?
 -Minkälaisen seinätekstiilin haluaisin nähdä joka päivä?
 -Minkälaista en ainakaan haluaisi nähdä?

Esittäytyminen/lämmittely millainen-kortit avulla
 -Ota 3 kuvakorttia, jotka kuvaavat itseäsi

Kysymyksiä

- Ota kuvakortti, joka kuvaa mitä hyvää hankkeessa on?
- Mikä on hankkeen/yrityksen ydinviesti?

Vastaparit

- Minkälaiset visuaaliset asiat tuovat sinulle iloa?
- Ympyröidään mieluisampi vaihtoehto (moniste)

esittävä - abstrakti
 värikäs - mustavalkoinen
 pehmeä - kova
 pyöreä - kulmikas
 vakava - leikkisä
 realismi- fantasia
 moderni - vanha
 muhkea - litteä
 rauhoittava - piristävä

Värimaailma, kuvat
 Vapaata keskustelua
 -lempivärit-inhokkivärit
 -eläinkuvat

Nimi tekstiiliteokselle?
 Vapaata keskustelua

Lopetus ja palaute
 -ota kuvakortti, joka kuvaa fiilistäsi tällä hetkellä?

Kuva 10. Työpaja suunnitelma (Karppinen 2024)

3.4.1 Työpajassa käytetyt menetelmät

Työpajassa käytettiin menetelmänä Paju Consulting Oy:n Millainen-kortteja, jotka on luotu palvelumuotoilun työkaluksi auttamaan arvojen, tunteiden, mielikuvien tai ominaisuuksien kuvaamisessa. Kortit on suunniteltu herättämään ajatuksia, edistämään keskustelua ja helpottamaan vastaamista kysymyksiin. Korteissa on kaksi puolta: toisella puolella on kuva ja toisella teksti. Työpajassa oli tavoitteena hyödyntää molempia puolia. Etätapaamisessa Pajun toimitusjohtaja Jenni Rissanen antoi arvokkaita vinkkejä korttien erilaisiin käyttötapoihin.

Kuva 11. Millainen-kortteja (Paju Consulting Oy 2024)

Työpajan alussa osallistujat pääsivät tutustumaan kortteihin, mikä auttoi heitä aloittamaan tarinan-kerronnan. Aluksi selitin työpajan tarkoituksen ja esittelin kortit. Sitten pyysin osallistujia käyttämään kolmea korttia kertoakseen jotain itsestään. Tämän jälkeen esitin muutamia kysymyksiä, kuten hankkeen hyödyistä ja yrityksen ydinviestistä. Seuraavaksi jaoin tehtävämonisteet, joissa oli listattuna kuvaavia sanapareja, ja pyysin osallistujia valitsemaan suosikkinsa. Tämän jälkeen keskustelimme vapaasti suosikki- ja inhokkiväreistä sekä eläinkuuseista, apuna käyttäen värikarttoja ja tulostettuja eläinkuuseja. Keskustelu jatkui teoksen nimen pohtimisella, ja työpaja päättyi kysymykseen osallistujien tämänhetkisestä fiiliksestä, jossa kortteja sai käyttää apuna. Lopuksi pyysin palautetta työpajasta.

3.4.2 Työpajan kulku

Esittelykierrros

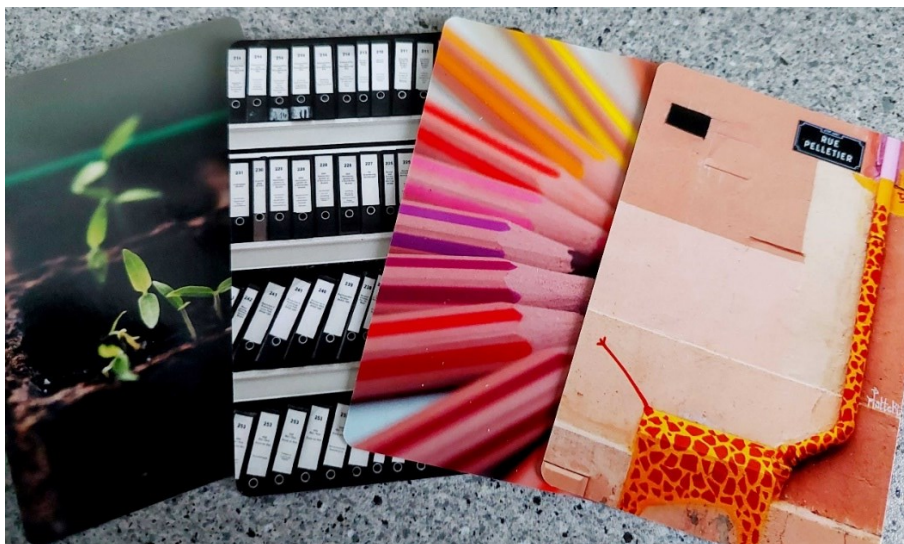
Työpajan esittely/lämmittelykierrroksella osallistujat valitsivat paljon kortteja, joissa kuvattiin luontoa kuten vihertävä metsämaisema, hirsimökki metsän siimeksessä, puolukkakori metsässä. Kerrottiin lenkkeilystä koiran kanssa metsässä ja kuinka luonto muodostaa kauniita taideteoksia, kuten jääkukkia. Metsää ja luontoa pidettiin erittäin rauhoittavana ja voimaannuttavana.

Kuva 12. Kuvakortit esittelyn apuna (Karppinen 2024)

Osallistujien pohdintaa hankkeen hyvistä puolista

Osallistujat vastasivat hankkeen hyviä puolia koskevaan kysymykseen käyttämällä kortteja, joissa oli mm. kirahvi, joka kuvasti uralla etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista, värikynät symboloivat luovuutta ja mahdollisuutta työskennellä värikkäiden materiaalien parissa, sekä hyödyntää omaa värisilmää. Mappirivistö edusti organisointikykyjen käyttöä ja tehokkuutta. Taimet kuvastivat henkilökohtaista kasvua ja kehitystä hankkeen myötä.

Kuva 13. Kortit pohdinnan apuna (Karpinen 2024)

Vastapari tehtävä

Vastapari tehtävässä yritin ottaa selvää työntekijöiden visuaalisista mieltymyksistä. Pidettiin sekä realistisesta tyylistä, että abstraktista, enemmän värikkydestä kuin mustavalkoisuudesta, vanha tyyli miellytti enemmän kuin moderni, lisäksi korostuivat mm. pehmeys, leikkisyys ja muheus, pyöreät muodot viehättivät kulmikkua enemmän.

Värimaailma

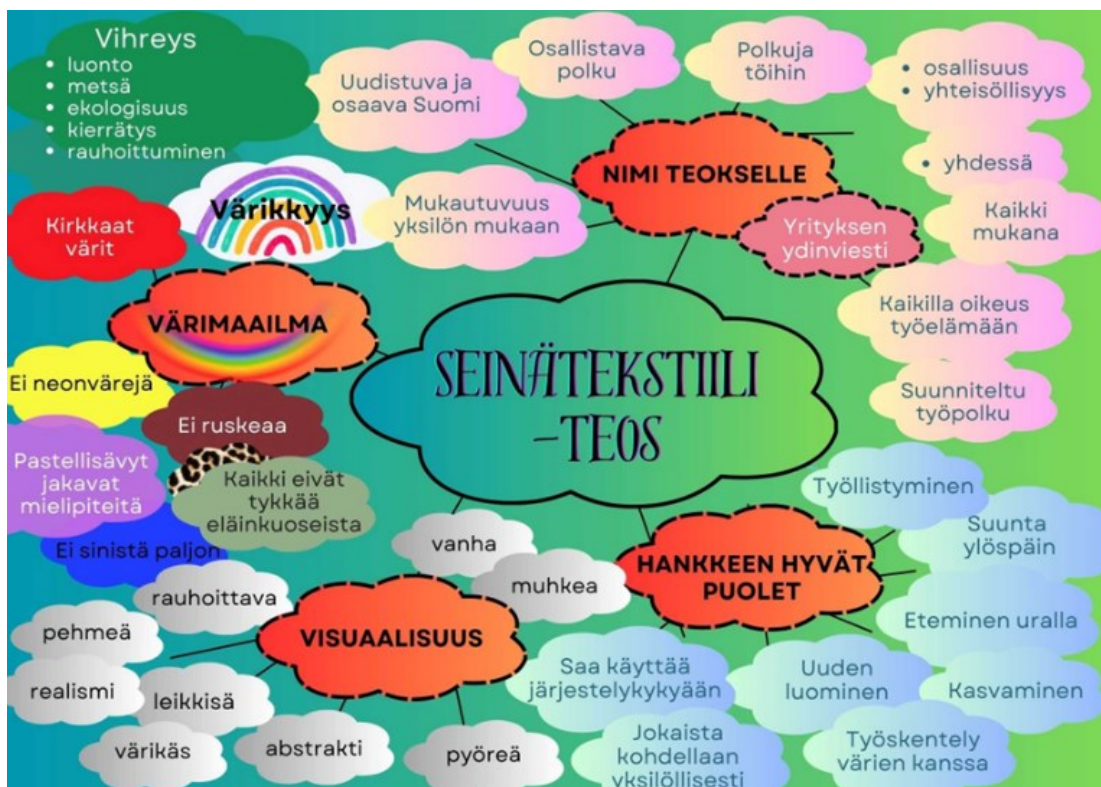
Keskustelussa värimieltymyksistä, vihreä oli useamman lempiväri, mutta se ei ollut kenenkään inhoikkiväri. "Useissa kulttuureissa vihreä on elämän ja kasvun merkki, se liitetään vehreään luontoon ja luonnon henkiin heräämiseen. Vihreää pidetään yleensä rauhoittavana värinä, se liitetään luovuuteen ja voimaan, joka saa ideat toteutumaan" (Coloria 2022). Keskustelussa korostui, että kaikki pitivät yleensä väreistä ja värikkydestä, kirkaat värit miellyttivät enemmän kuin haaleat pastellinsävyt, mutta esim. vaaleanpunainen sai myös kannatusta lempivärinä. Monet pukeutuivat mieluiten mustaan, mutta pitivät väreistä sisustuksessa. Sininen ja neonvärit eivät miellyttäneet ja kaikki eivät pitäneet eläinkuoseista.

Nimi teokselle (Hankkeen ydinviesti)

Hankkeen ydinviestiä ja samalla teoksen nimen pohdinnassa nousi esiin mm. yhteisöllisyys, osallisuus, työpolun suunnitelmallisuus yksilön mukaan, eteenpäin elämässä tukeminen ja yhdessä tekemisen meininki "kaikki mukaan" periaatteella.

3.4.3 Työpajan analysointi

Työpajan tarkoitus oli kerätä tietoa työntekijöiden visuaalisista mieltymyksistä, ottaa selvää mikä yrityksen ydinviesti siellä työskentelevien mielestä on, ja mitä hyvää he näkevät hankkeessa olevan? Työpajan osallistujina oli viisi naista, kaikki ovat työskennelleet Textuuri -hankkeen parissa. Tein työpajan tuloksista miellekartan analyysin tueksi.

Kuva 14. Miellekartta työpajan tuloksista

Moodboard (Mielikuvataulu)

Tein työpajan analyysin perusteella moodboardin suunnittelun tueksi, selkeyttämään mahdollista teoksesta välittyvää tunnelmaa, sekä väri- ja kuvamaailmaa. Moodboardista välittyy yhteisöllinen henki, retrous, iloisuus, väreillä ilottelu, kasvua kuvastava ja pirteä, mutta rauhallinen tunnelma.

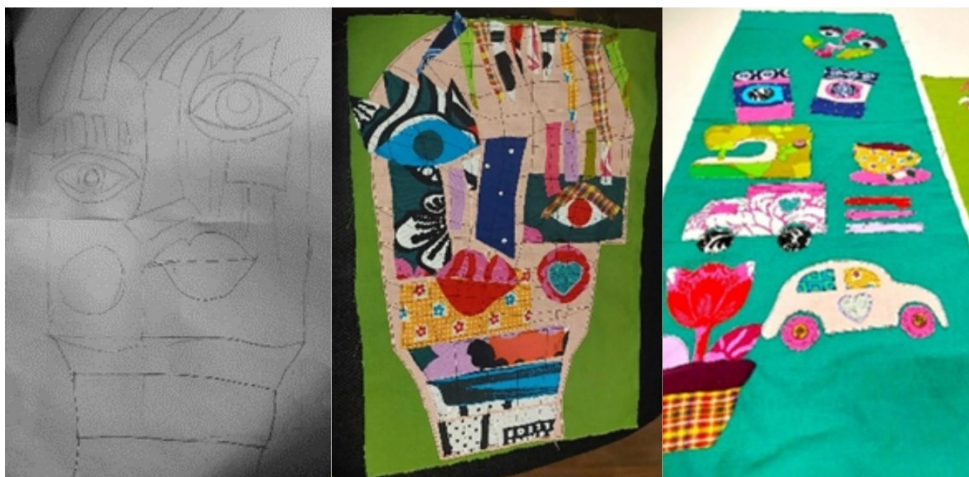

Kuva 15. Moodboard suunnittelun apuna

4 POISTOTEKSTIILIN MUODONMUUTOS

4.1 Osallistujien ohjaus kasvojen muodostamiseen

Teoksen toteuttamisen aloitin piirtämällä luonnoksia erilaisista naamoista ja elementeistä. Tein ompelu- ja materiaalikokeiluja.

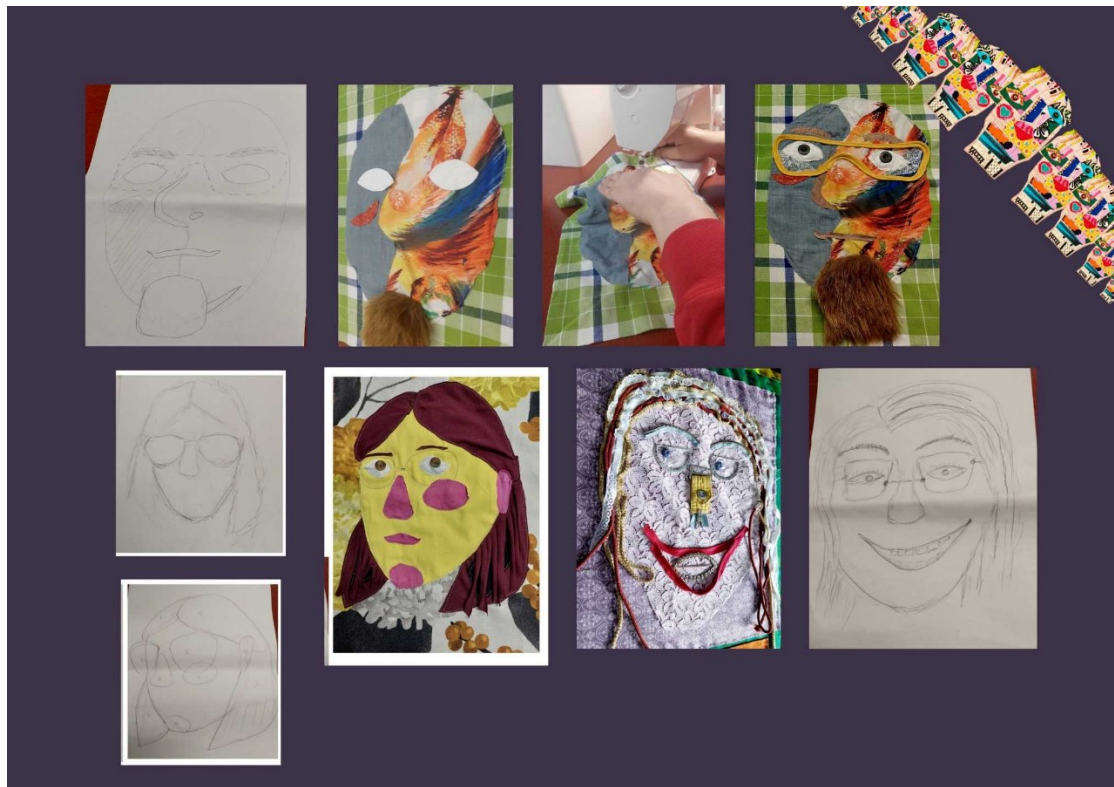

Kuva 16. Luonnoksesta tilkkutyöksi (Karppinen 2024)

Textuurissa sain ohjattavakseni muutaman hankkeen osallistujan, jotka tekivät omat kasvonsa, sekä myös kuvan yhdestä hankkeen ohjaajista. Pyysin ensin piirtämään luonnoksen paperille, jonka pohjalta oli hyvä suunnitella mitä kankaita ja materiaaleja käyttää. Luonnos jäljennettiin kaavapaperille, josta sen osat leikattiin ja asetettiin kankaille. Tämän jälkeen, naamojen palaset yhdistettiin pohjakankaalle nuppineuloin ja ommeltiin koneella tai käsin kiinni.

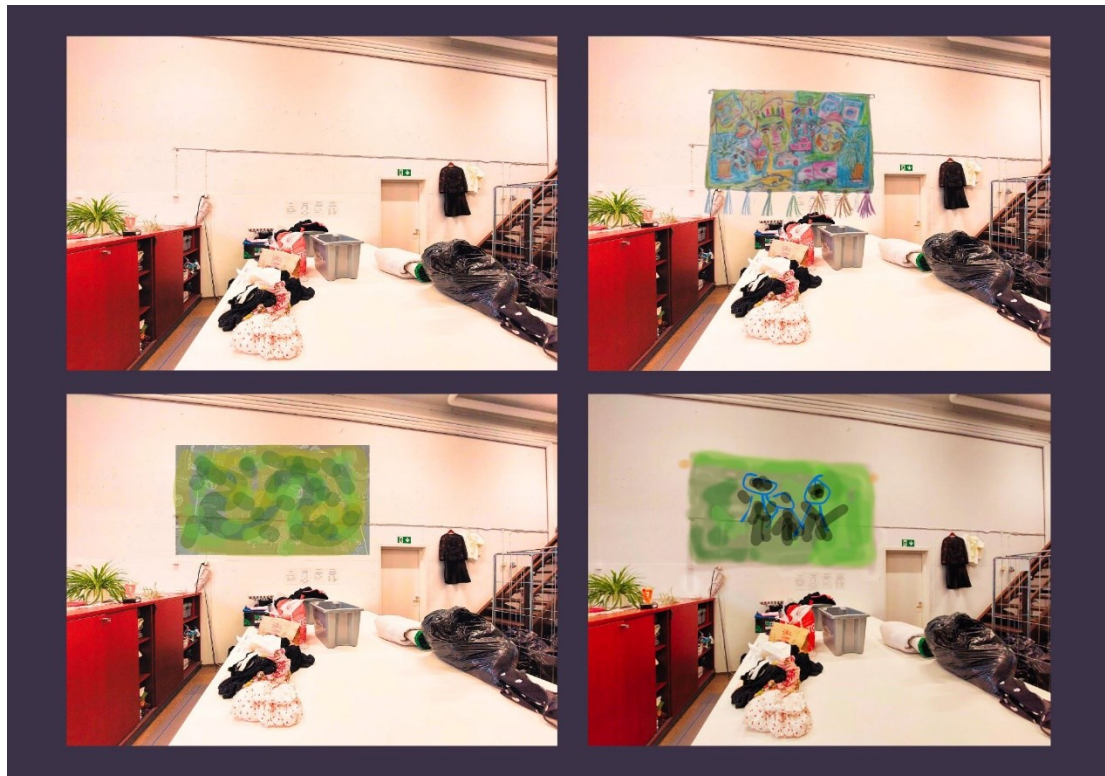
Kuva 17. Textuurin ompelutila (Karppinen 2024)

Kuva 18. Osallistujien luonnokset ja naamat (Karpinen 2024)

4.2 Tilaluonnokset

Piirsin ja kokeilin tilaan luonnoksia, se auttoi hahmottamaan teoksen kokoa ja näkyvyyttä.

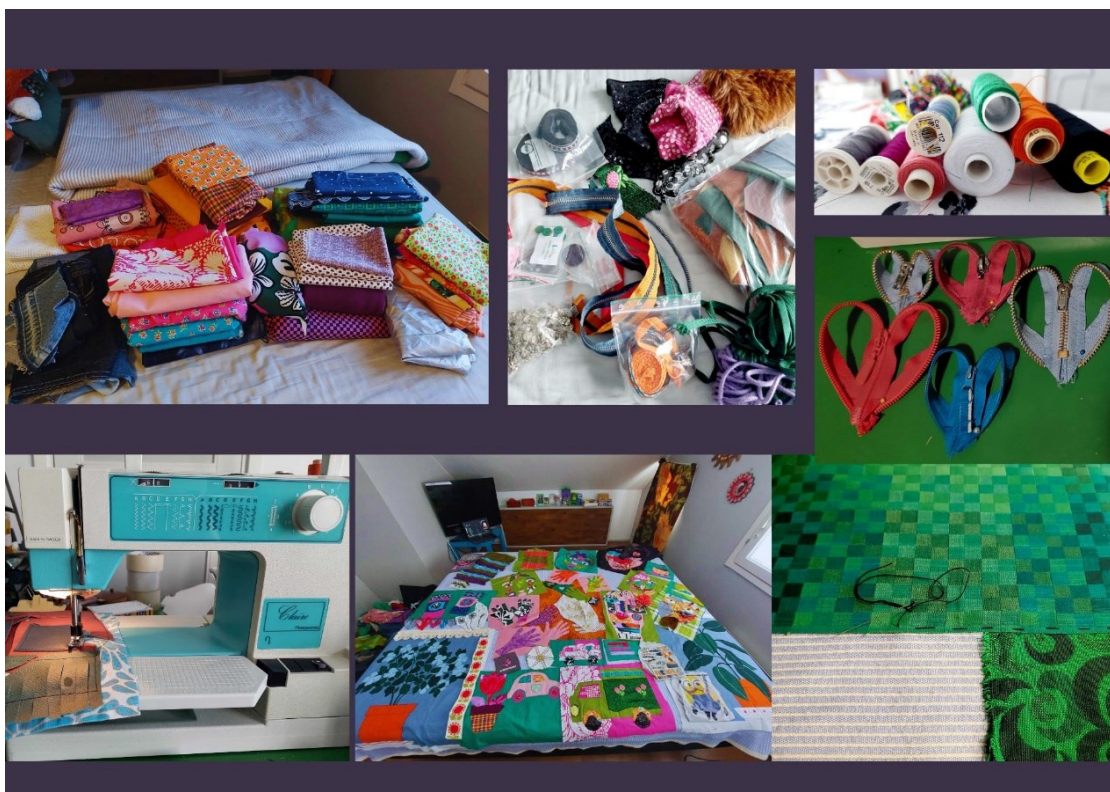
Kuva 19. Luonnoksia seinätekstiilistä ja mittasuhteiden pohdintaa (Karpinen 2024)

4.3 Kädenjäljet

Pyysin Textuuri-hankkeen työntekijöitä piirtämään kätensä paperiin, leikkasin ne ja piirsin kankaalle ja ompelin. Näin sain seinätekstiiliin kädenjälkiä, jotka kuvastavat yhteisöllisyyttä ja auttamisen henkeä ja sain myös ikään kuin osallistettua teoksen työntekijöitä, jotka eivät muuten kerinneet osallistua teoksen tekemiseen.

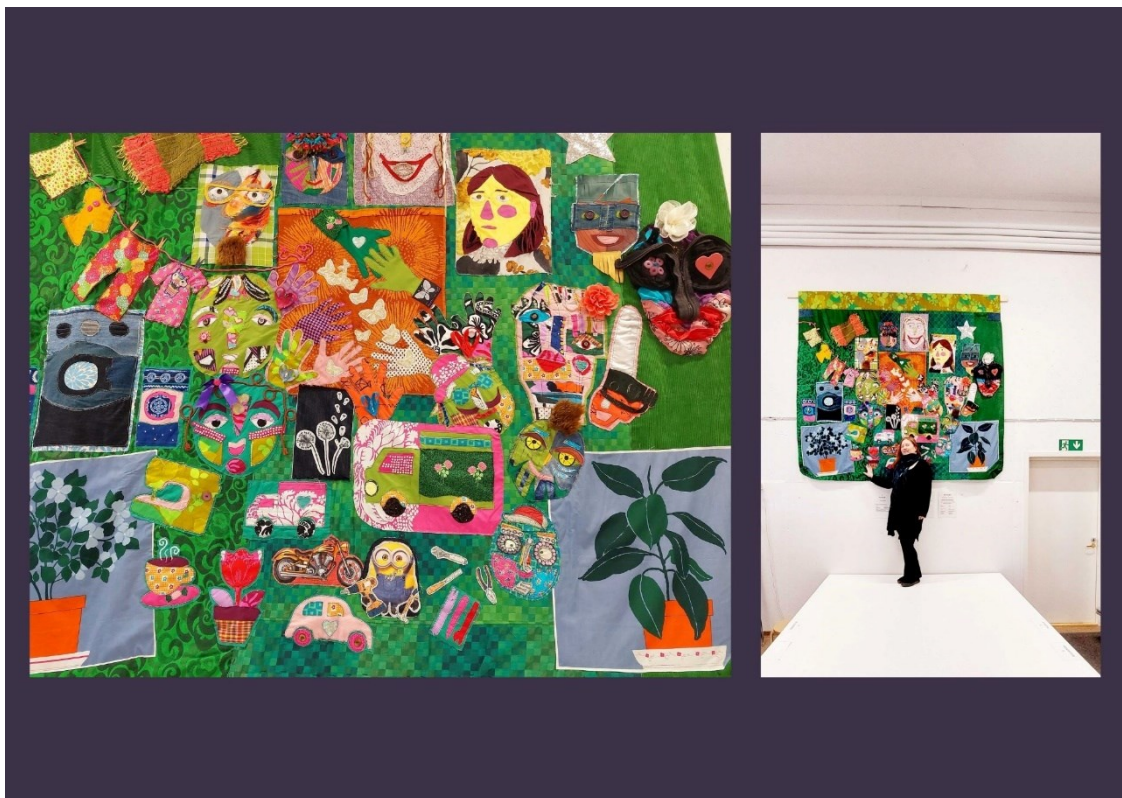
Kuva 20. Teoksen kädenjäljet (Karpinen 2024)

Kuva 21. Teoksessa käytettyjä materiaaleja, kuten kankaita, vetoketjuja, naruja ja ompelulankoja. Teos valmistui ompelukoneella, sekä sängyn päällä käsin ommellen. (Karpinen 2024)

4.4 Seinätekstiiliteoksen valmistumisesta

Teos valmistui suunnitellun aikataulun mukaan maaliskuun 2024 lopulla. Teoksen ripustamista varten olin ommellut nauhakujan, johon puuriman sai pujotettua, teos painaa n. 7 kg. Teoksen ripustamiseen tarvittavaa nosturia ei ollut heti saatavilla, joten kiinnittämistä joutui hieman odottamaan, mutta lopulta seinätekstiiliteos saatiin Textuurin seinälle 18.4.

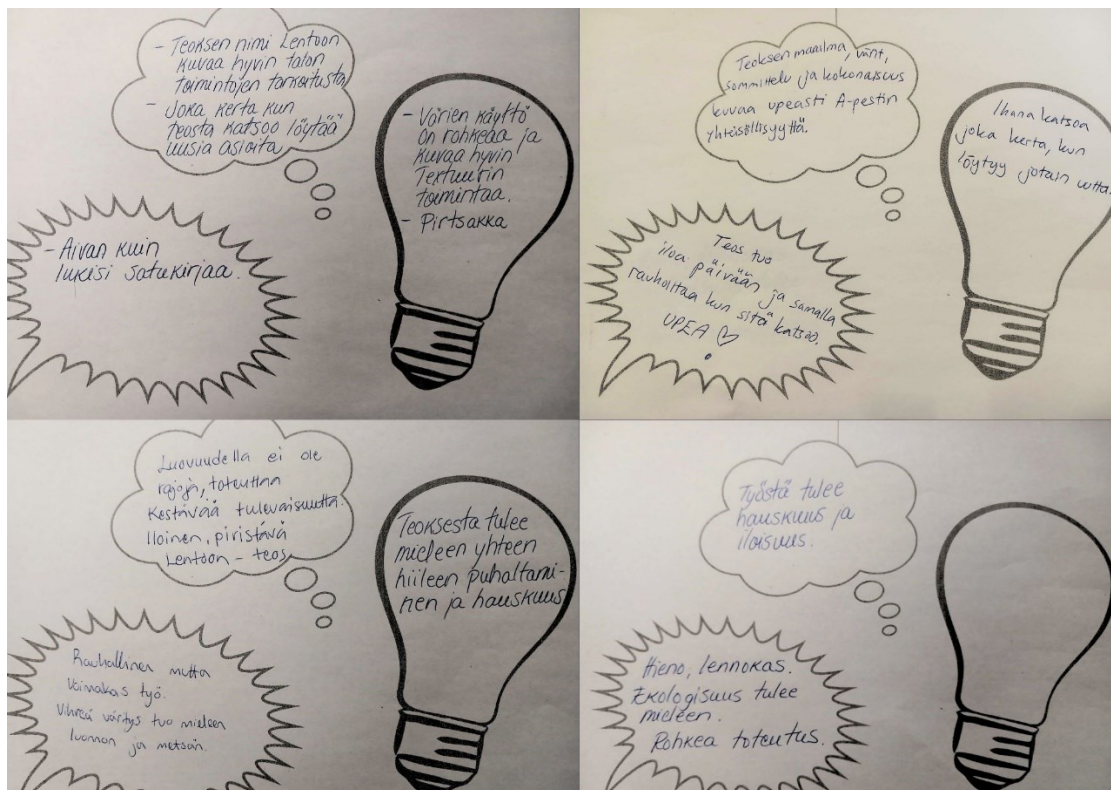

Kuva 22. Teos edestä ja tekijä työnsä kanssa lajittelupöydällä seisoen (Karppinen 2024)

Kuva 23. Teos eri puolilta Textuuria kuvattuna (Karppinen 2024)

Kuva 26. Palautteita teoksesta (Karpainen 2024)

SAVONIA
ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

LENTOON!

Seinätekstiileos poistotekstiileistä

Tämä seinätekstiileos heijastaa A-Pestin laaja-alaista toimintaa Textuuri-hankkeen lisäksi. Teos on myös visuaalinen oodi Euroopan unionin horisontaalisille periaatteille, kuten tasa-arvolle, syrjimättömyydelle, yhdenvertaisuudelle ja kestäväille kehitykselle. Talon väeltä kerätyt kädenjäljet symboloivat yhteisön voimaa ja yhteistyön merkitystä, kuvastaen sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin lempeällä, mutta päättäväisellä otteella. Ohjaus- ja valmennuspalveluihin saapuvia rohkaistaan löytämään ja hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja voimavarojaan, jotka auttavat heitä kohoamaan siivilleen – niin elämässä kuin työpolullakin, kohti uusia korkeuksia. Teoksen erilaiset kasvat juhlistavat työyhteisön monimuotoisuutta ja ihmisten ainutlaatuisuutta. Jokainen hyväksytään sellaisena kuin on, ja ohjaus muokataan yksilöllisesti.

Teoksen tarkoituksena on tuoda Textuurin tilaan eloisuutta ja iloa sen värikkyyden ja leikkimielisyyden kautta. Vihreä pohjaväri luo teokselle rauhallisen perustan. Vihreä, luonnonrauhan, metsän, ekologisuuden ja kierrätyksen symboli, on valittu sen rauhoittavien ominaisuuksien ja luovuutta sekä toteutusvoimaa edustavien assosiaatioiden vuoksi.

Koko Textuurin henkilökunta osallistui teoksen suunnitteluun ja ideointiin, sen toteutuksessa olivat mukana myös hankkeen osallistujat ja poistotekstiilien lajittelijat auttoivat keräämällä teoksessa käytettäviä elementtejä. Näin ollen teoksen luominen oli syvästi yhteisöllinen prosessi. Tekijän visio on, että seinätekstiileosta katsellessa mielikuviut saa siivet ja ajatukset lähtevät lentoon!

TEKIJÄ Meeri Karpainen

Kuva 27. Teoksen esittelyteksti

5 POHDINTAA MUOTOILUN MATKASTA

5.1 Opinnäytetyön aiheenvalinta

Opinnäytetyöni prosessi alkoi joulukuussa 2023, kun ehdotin työharjoittelupaikalleni opinnäytetyön tekemistä, opinnäytteestäni oli myös jo puhetta kesällä harjoitteluni aikana. Työharjoittelussani pääsin tutustumaan Textuuri-hankkeen toimintaan ja kiertotalouden menetelmiin poistotekstiilien osalta. Aihe, joka liittyi poistotekstiileihin ja kierrätykseen, oli minulle erityisen mieluinen, sillä olin jo muotoiluopintojeni aikana perehtynyt kiertotalouteen kurssien muodossa. Lisäksi minulla on tekstiilialan koulutusta ja olen valmistanut myyntiin koruja tekstiili- ja kierrätysmateriaaleista. Aiemmat opintoni antoivat hyvän pohjan harjoittelulle ja opinnäytetyön toteuttamiselle. Opinnäytetyöni aiheen valintaan vaikutti myös mahdollisuus työskennellä tutussa ympäristössä, jossa oli tuntemiani mukavia ihmisiä ja selkeä käsitys käytettävissä olevista materiaaleista. Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa Textuuri-hankeen tilaan seinätekstiiliteos, joka hyödyntää poistotekstiilejä ja kannustaa hankkeen osallistujia yhteisölliseen toimintaan. Opinnäytetyössä sain mahdollisuuden suunnitella seinätekstiiliteoksen tietyin suuntaviivoin ja kokeilla palvelumuotoilun menetelmiä suunnittelun tukena. Lisäksi sain mahdollisuuden kehittää fasilitointitaitojani, harjoittaa graafista suunnittelua ja kehittää ompelutaitojani.

5.2 Kortit pöydällä: Oiva työkalu työpajaan

Teoreettista tietoa etsin internetistä, tutkien e-kirjoja, opinnäytetöitä ja verkkosivustoja, jotka käsittelevät poistotekstiilejä, tekstiilitaidetta ja palvelumuotoilua. Opinnäytetyöni ohjaus ja tiedonhaku olivat avainasemassa palvelumuotoilun menetelmien valinnassa. Työpajaa silmällä pitäen etsin eri toimittajilta sopivia kortteja hinta laatusuhteeltaan. Kuvakorttityökalu osoittautui työpajassa toimivaksi; havaitsin, että kortit auttoivat osallistujia rentoutumaan ja sopeutumaan ryhmätyöhön. Kysyin osallistujilta voiko työpajan ääninauhoittaa ja se sopi kaikille. Epähuomiossa nauhoitus jäi kuitenkin tallentamatta, mutta onneksi olin kirjannut ylös muistiinpanoja, mikä oli välttämätöntä osallistujien kommenttien muistamiseksi. Työpaja oli onnistunut kokonaisuudessaan, ja sain siitä myönteistä palautetta; osallistujat paljastivat toisilleen uusia asioita itsestään ja pitivät korttityöskentelystä. Työpajaa kuvailtiin virkistäväksi, rauhoittavaksi, hauskaksi ja mukavaksi. Vaikka useimmat työpajaan osallistujat olivat kiireisiä ja työpaja jäi hieman suunniteltua lyhyemmäksi, sain kerättyä kaiken tarvittavan tiedon.

5.3 Seinätekstiiliteoksen haasteet ja huipennukset

Seinätekstiiliteoksen suunnittelu oli sekä mielenkiintoinen että haastava prosessi. Teoksen suuri koko vaati merkittävän määrän aikaa ja kärsivällisyyttä valmistuksessa. Käsin tehty ompelu ja kankaiden kiinnitys alustaan olivat aikaa vieviä ja vaativia vaiheita. Valitsin työhön yksinkertaiset harsintapistot, jotka eivät ainoastaan nopeuttaneet prosessia, vaan toivat teokseen halutun rouhean ulkonäön. Käytin myös kestäväää paksua mustaa lankaa, joka korostuu teoksessa visuaalisesti. Halusin varmistaa, että käyttämäni tekniikat olisivat helppoja oppia, jotta muutkin teoksen tekijät voisivat jatkaa työtä yhtenäisellä tyylillä. Sain suunnitteluun tarvittavaa vapautta, mutta myös selkeitä rajoja, jotka ohjasivat suunnittelua. Työpajan pitäminen oli minulle uusi kokemus ja jännittävä haaste, mutta

tuttu ympäristö ja osallistujien avoimuus auttoivat minua suoriutumaan tehtävästä luottavaisesti. Työpajasta saamani palaute oli rohkaisevaa ja se antoi lisäinspiraatiota teoksen kehittämiseen.

Palautteet seinätekstiiteoksesta

Pyysin teoksesta, sekä suullista palautetta, että kirjallista. Jätin palautelappuja Textuurin taukotilaan ja pyysin kirjallista palautetta työntekijöiltä ja teoksen näkijöiltä (ks. kuva 26, sivu 23). Palautteet olivat hyvin positiivisia. Suullisesti teosta sanottiin mm. puhuttelevaksi, yksityiskohtia pysähdyttiin katsomaan ja kasvojen ilmeistä heijastui eri tunteita ja synkkyyydestä nousemista. Teosta kuvailtiin todella luovaksi, hienoksi, aivan mahtavaksi taideteokseksi ja ihanaksi väriläiskäksi. Kirjallisessa palautteessa mm. kerrottiin, että: ”Teos tuo iloa päivään ja samalla rauhoittaa, kun sitä katsoo. Teoksen maailma, värit, sommittelu ja kokonaisuus kuvaa upeasti A-Pestin yhteisöllisyyttä ja Textuurin toimintaa, värien käyttö on rohkeaa, luovuudella ei ole rajoja toteuttaa kestävästä tulevaisuutta. Vihreä väri tuo mieleen luonnon ja metsän. Ihanaa katsoa joka kerta, kun löytyy jotain uutta. Aivan kuin lukisi satukirjaa.” Teosta luonnehdittiin myös sanoilla pirtsakka, lennokka, iloinen, rauhallinen mutta voimakas. Kehuja saivat myös osallistujien tekemät kasvot, ne ilmensivät hyvin tekijöitensä ja erityisesti ohjaajan kuvastamat kasvot vastasivat hyvin todellisuutta ja hän oli teoksesta tunnistettavissa, kasvojen tekijää kehuttiin kuvataiteellisesti hyvin lahjakkaaksi. Osallistujien mielestä kasvojen tekeminen oli kiinnostavaa, he oppivat lisää ompelutaitoja ja eri tekstiilimateriaalien käyttäytymisestä, esim. liukkaat kankaat olivat hankalampia ommella. Ohjaustilanteessa oli rento tunnelma radiota kuunnellen ja jutellen mieleen tulevista asioista, kuten musiikista.

Kun näin opinnäytetyöni ensimmäistä kertaa Textuurin seinällä, se teki minuun voimakkaan vaikutuksen. Työ näyttää todella suurelta ja värikkäältä, ja se peittää hyvin valkoista, kylmää seinätalaa. Vaikka kuvissa työ saattaa vaikuttaa pienemmältä, se on paikan päällä vaikuttava. Kuulin myös ilahduttavia kommentteja ja palautteen lukeminen oli ilo, tuntuu, että onnistuin tavoitteissani. Yhteisöllinen opinnäytetyöprojektini innosti hankkeen työntekijöitä niin, että ehkä jatkossa Textuuriin tullaan tekemään lisää yhteisötaiteellisia seinätekstiilejä viihtyvyyden ja osallistamisen kehittämiseksi.

5.4 Oma polkuni muotoilijaksi

Muotoilijana opin palvelumuotoilun syvällisen merkityksen vasta opintojeni loppuvaiheessa. Ymmärsin, kuinka monipuolisia menetelmiä se tarjoaa ja miten niitä voidaan hyödyntää esimerkiksi tuotesuunnittelussa. Poistotekstiilien hyödyntäminen ja siihen liittyvät haasteet tulivat minulle tutuiksi harjoittelun ja opinnäytetyön aikana. Textuuri-hankkeessa havainnoin, että vastaanotettu tekstiilimateriaali ei aina täytä laatuvaatimuksia; osa materiaaleista oli likaisia, homeisia tai epäsoivia lajitteluun. Eräs kyselyni paljasti, että lajittelussa on kohdattu myös erikoisia esineitä, kuten puinen kapistus, liikuttava kirje isoisälle ja kirjavan homeen peittävä leipä.

Kuva 28. Puinen esine tuli vastaan tekstiilijätteen lajittelussa (Karppinen 2024)

Tekstiilijätteeseen päätyy usein sinne kuulumatonta materiaalia, mikä voi johtua siitä, että lajitteluohjeita ei lueta, tai niitä ei yksinkertaisesti noudateta. Tämä vieras jäte hidastaa lajitteluprosessia, ja erityisesti käsin tehtävässä poistotekstiilien lajittelussa hitaus on ollut merkittävä ongelma. Uutta teknologiaa, kuten tekstiilitunnistusjärjestelmiä, on kehitetty kierrätysprosessin nopeuttamiseksi. Puhdas kuitu, kuten puuvilla, on kierrätysmarkkinoilla kysyttyä tuotetta (Fablehti.fi 2020). Tulevaisuudessa on tulossa muutoksia, kun EU-komissio esitti heinäkuussa 2023 jätepuitedirektiivin päivityksen yhteydessä tekstiilien tuottajavastuuta koskevan ehdotuksensa. Tuottajavastuu tarkoittaa, että valmistajat ovat vastuussa tuotteidensa elinkaaren loppuun saakka. Tekstiilien tuottajavastuun tavoitteena on parantaa tekstiilien erilliskeräystä, kierrätystä ja uudelleenkäyttöä (Suomen Tekstiili & Muoti 2023). On mielestäni positiivista, että tekstiilien kierrätystä ohjataan nyt valmistajien vastuulle kuluttajien sijaan. Tuottajavastuun toteuttamisessa on kuitenkin haasteita, ja sen vaikutukset voivat näkyä esimerkiksi kuluttajahinnoissa. Muutoksen onnistuminen riippuu siitä, miten tuottajavastuun toteutumismalli käytännössä toimii.

Yksilöuravalmennus, mitä muotoilijaksi valmistumisen jälkeen?

Pääsin opinnäytetyöni ohella A-Pesti Oy:n yksilöuravalmennukseen. Uravalmennuksessa käytettiin mm. toiminnallisia työvälineitä keskustelun tueksi, kuten NLP:tä (neurolingvistisen ohjelmointi) ja elämänjana-työskentelyä. Työvälineiden avulla jäsennettiin elämäntapahtumia ja löydettiin uudenlaisia näkökulmia kokonaiskäsityksen saamiseksi. Yksilöuravalmennus keskustelujen aikana kartoitettiin osaaminen, valmiuksia ja voimavaroja. Työnhakudokumenttien päivitysten kautta pohdittiin työnhakuvaihtoehtoja asuinalueelle ja vähän kauemmaksikin. Jatkokoulutus käsityön ohjaamisalaa oli myös tarkastelussa.

Yksilöuravalmennus auttoi minua pohtimaan tarkemmin ja monelta kannalta, mitä tekisin muotoilijaksi valmistumisen jälkeen. Toiveissani on työ, jossa pääsen toteuttamaan omaa osaamistani ja joka tarjoaa seesteisyyden tunnetta. Tämä työ voisi olla esimerkiksi käsityön ohjaukseen liittyvää tai muulla tavoin luovan alan parissa. Myös yhteisötaiteen kenttä kiinnostaa minua.

LÄHTEET

Työssä on käytetty seuraavasti tekoälyä:

CopilotGPT 2024. Microsoft. Käytetty kielentarkistukseen, huhtikuu 2024. <https://copilot.microsoft.com>

A-Pesti Oy julkaisuaika tuntematon. Millainen yritys olemme? Verkkajulkaisu. <https://www.a-pesu.fi/fi/yritys.html>. Viitattu 12.4.2024.

Coloria 2022. Vihreä. Verkkajulkaisu. Päivitetty 3.1.2022. <https://www.coloria.net/varit/vihrea.htm>. Viitattu 12.4.2024.

Fablehti.Fi 2020. Teknologia mullistaa tekstiilitunnistamisen ja vauhdittaa tekstiilien kierrätystä. Verkkajulkaisu. Päivitetty 1.6.2020. <https://www.stjm.fi/fabmedia/tulevaisuus/teknologia-mullistaa-tekstiilitunnistamisen-ja-vauhdittaa-tekstiilien-kierratysta>. Viitattu 14.4.2024.

Kierrätys.info julkaisuaika tuntematon. Poistotekstiilit. Verkkajulkaisu. <https://www.kierratys.info/poistotekstiili>. Viitattu 2.4.2024.

Lounais-Suomen Jätehuolto julkaisuaika tuntematon. Poistotekstiilin lajitteluohjeet. Verkkajulkaisu. <https://poistotekstiili.lsjh.fi/mita-on-poistotekstiili>. Viitattu 2.4.2024.

Mustankorkea julkaisuaika tuntematon. Jäteneuvonta. Verkkajulkaisu. <https://www.mustankorkea.fi/jateneuvonta/lajitteluohjeet-ja-jatteiden-kasittely/tekstiilit/>. Viitattu 2.4.2024.

Mustankorkea 2023. Tekstiileille tulossa tuottajavastuu. Verkkajulkaisu. Päivitetty 28.11.2023. <https://www.mustankorkea.fi/tekstiilien-tuottajavastuu>. Viitattu 2.4.2024.

Palvelumuotoilu Palo julkaisuaika tuntematon. Menetelmät ja työkalut. Verkkajulkaisu. <https://www.palvelumuotoilupalo.fi/palvelumuotoilu/menetelmat-ja-tyokalut>. Viitattu 2.4.2024.

Palvelumuotoilu Palo 2019. Palvelumuotoilun menetelmät. Palon blogi. Päivitetty 16.4.2019. <https://www.palvelumuotoilupalo.fi/blogi/palvelumuotoilun-menetelmat>. Viitattu 2.4.2024.

Suomen Tekstiili & Muoti 2023. Esiselvitys: Tuottajavastuumallien tavoitteiden toteutuminen edellyttää todellisen kiertotalousmarkkinan syntymistä. Verkkajulkaisu. Päivitetty 30.10.2023. <https://www.stjm.fi/uutiset/tekstiilien-tuottajavastuu-tuottajavastuumallien-tavoitteiden-toteutuminen-edellyttaa-todellisen-kiertotalousmarkkinan-syntymista>. Viitattu 14.4.2024.

Vanessa Barragão 2023. Vanessa Barragão. Verkkajulkaisu. <https://vanessabarragao.com>. Viitattu 12.4.2024.

Verkkouutiset 2024. EU-päätös vesitti poistotekstiilin jalostuslaitoksen rakentamisen. Verkkajulkaisu. <https://www.verkkouutiset.fi/a/eu-paatos-vesitti-poistotekstiilin-jalostuslaitoksen-rakentamisen/#002c17c2>. Viitattu 29.4.2024.

Wikipedia 2023. Kaarina Kaikkonen. Verkkajulkaisu. https://fi.wikipedia.org/wiki/Kaarina_Kaikkonen. Viitattu 2.4.2024.

Yle.fi 2023. Tekstiilien keräys laajeni, mutta opeteltavaa riittää: kokeilussa keräysastiaan tuli kaikkea maitopurkeista puutarhajätteisiin. Verkkajulkaisu. Päivitetty 6.1.2023. <https://yle.fi/a/74-20011631>. Viitattu 27.3.2024.

Katrina Sanchez 2020. Katrina Sanchez. Verkkajulkaisu. <https://katrinasanchez.com>. Viitattu 12.4.2024.